

Voka – Kamer van Koophandel Limburg vzw
'Huis van de Limburgse Ondernemer',
Gouverneur Roppesingel 51, 3500 Hasselt, BE
tel. +32 11 56 02 00, fax +32 11 56 02 09
info.kvklimburg@voka.be, www.voka.be

Kamer van
Koophandel
Limburg

Persbericht

aan

Media

datum

29 oktober 2018

aantal pagina's

10

meer informatie bij

Johan Grauwels

tel. direct

+32 11 56 02 60

+32 473 38 65 05

e-mailadres

johan.grauwels@voka.be

Krapte op arbeidsmarkt doet Limburgse economie krimpen

APK Group-CEO doet creatief voorstel: "Scout buitenlands talent en geef ze een kans op onze arbeidsmarkt"

De Limburgse economie valt terug, mede door de krapte op de arbeidsmarkt. Daarom doet Paul Kerkhofs, CEO van APK Group en lid van het bestuurscomité van Voka – Kamer van Koophandel Limburg, een creatief voorstel: "Scout zoals in de voetbalwereld het buitenlands talent en haal ze naar hier voor een opleiding én een job." Johann Leten, gedelegeerd bestuurder van Voka – KvK Limburg: "Dit idee zorgt naast het duaal leren voor een bijkomende instroom van talent. Limburg kan een geschikte proeftuin zijn voor de uitwerking."

Bedrijven die willen groeien kampen met een knagend tekort aan het vinden van geschikt personeel. Dat is één van de conclusies uit de conjunctuurbarometer van Voka – KvK Limburg. Die kijkt hoe het gesteld is met de Limburgse economie.

"Het personeelstekort is niet alleen nefast voor onze groei. De instroom van nieuwe werkkrachten is simpelweg nodig om als onderneming te overleven", stelt Paul Kerkhofs van APK Group, dat zo'n 1.300 medewerkers telt. "Wij hebben voortdurend meer dan 60 openstaande vacatures en jaarlijks zo'n 30 à 40 medewerkers die met pensioen gaan. We vinden steeds moeilijker nieuwe medewerkers om dit op te vangen."

Creatieve aanvulling voor duaal leren

Paul Kerkhofs is ook actief als voorzitter van SK Lommel. Daar beschikken ze net als bij andere Limburgse voetbalclubs over een jeugdacademie. Dat inspireerde Kerkhofs tot een creatief voorstel: "Voetbalclubs beschikken over een jeugdacademie om talentvolle spelers op te leiden. Ze zoeken die overigens steeds vaker in het buitenland. Ik denk dat we als werkgevers eveneens actief op zoek moeten naar buitenlands talent. Dan kijk ik naar buitenlandse jongeren. Als we die naar hier halen voor een goede job en ze onze werkhoudingen en taal aanleren, kunnen we de knelpuntberoepen nog effectiever aanpakken."

Johann Leten, gedelegeerd bestuurder van Voka – KvK Limburg steunt het idee van Paul Kerkhofs. "De war for talent is een 'en-en-en-verhaal' waar je alle mogelijke middelen moet inzetten. In de eerste plaats moeten we onze eigen bevolking activeren en aan het werk krijgen. Daarnaast blijven we ook sterk inzetten op het duaal leren. Daar moeten we als

werkgevers op blijven inzetten. De uitbreiding die de Vlaamse regering vorig jaar goedkeurde, juichten we alvast toe. Het creatieve scouting-idee is weliswaar een bijkomende instroom van talent. We moet out-of-the-box durven denken. Limburg zou een geschikte proeftuin zijn voor de uitwerking van dit idee.”

Koele herfst met zachte landing

Vorige maand kondigden we een koele herfst aan waarbij onze conjunctuurbarometer een steilere terugval kende dan we hoopten. Met het jaareinde bijna in zicht blijkt de landing in 2018 toch meer uit te vlakken dan de negatieve cijfers van vorige maand. Alle sectoren dragen positief bij en ook de starters komen als opgejaagd wild terug na een relatief kalme zomer.

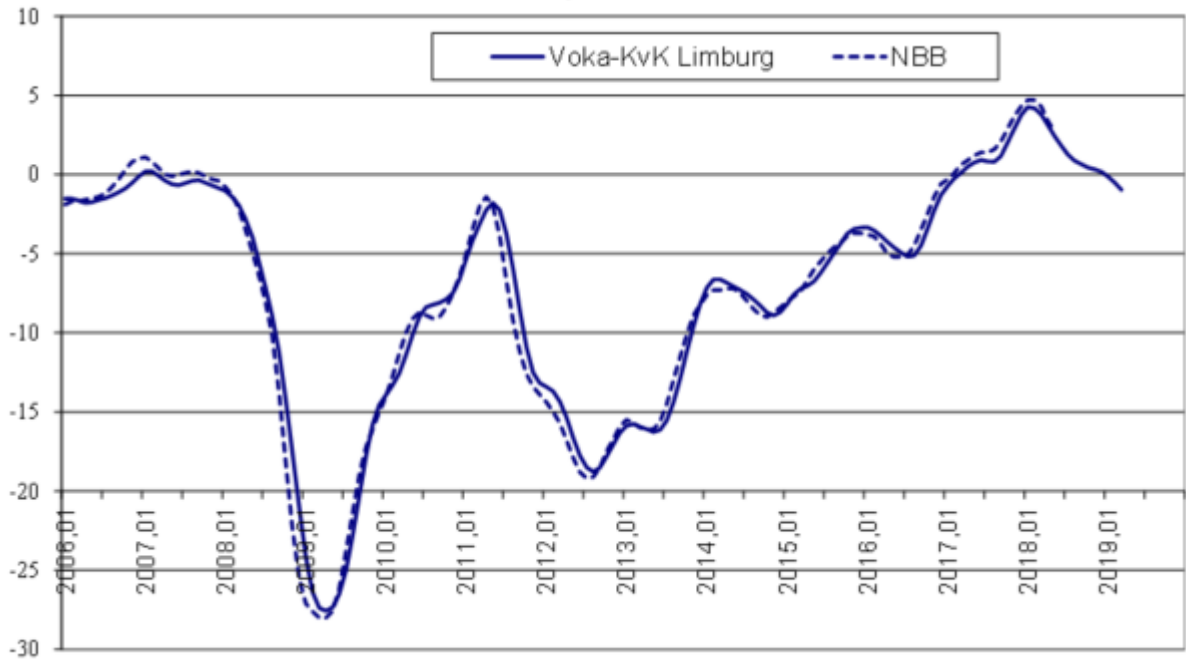
Sinds januari 2018 stellen we een krimp in onze conjunctuurbarometer vast. In januari 2018 piekte onze barometer met 114,6 indicatorpunten terwijl we het jaar verwachten af te sluiten met 99,89 indicatorpunten. In tegenstelling tot vorige maand vertoont de curve nu wel een opvallende uitvlakking vanaf juli 2018. Vorige maand was dat nog niet het geval en voorspelden we nog een terugval tot 90,7 indicatorpunten in december 2018.

2/10

Starters terug de hoogte in

In tegenstelling tot de zomermaanden zien we terug een opvallende stijging bij het aantal startende ondernemingen. Aan de neerwaartse spiraal is opnieuw een einde gekomen. Ook de export doet het opnieuw goed en draagt positief bij aan onze conjunctuur. De bouw lijkt een hoogtepunt te hebben bereikt en de automobielsector blijft ook beter scoren dan een jaar geleden. Ook toerisme lijkt aan slagkracht te winnen en de totale werkloosheid blijft -7,02% lager dan dezelfde periode vorig jaar.

Conjunctuurbarometer Voka – KvK Limburg en NBB (oktober 2018 – maart 2019)

3/10

Bron: Voka – KvK Limburg & NBB

In samenwerking met Prof. dr. Guido Van Rompuy, hoogleraar economie en econometrie, wordt elke maand een prognose gemaakt van de Limburgse conjunctuur op basis van effectieve realisaties betreffende de bouwvergunningen, inschrijvingen van nieuwe voertuigen, arbeidsmarkt, toerisme en internationale handel. Hiermee is de Voka-KvK Limburg – indicator een goede aanvulling op de conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België, welke peilt naar de verwachtingen van de bedrijfsleiders omtrent het conjunctuurverloop. Met andere woorden, de Voka-KvK Limburg – indicator voorspelt op basis van de economische activiteit de verwachtingen van de NBB tot zes maanden vooruit.

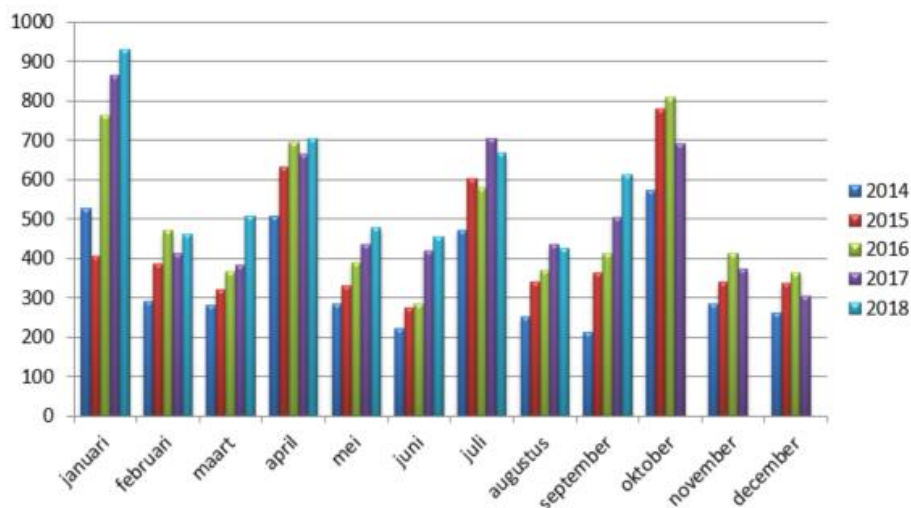
Starters terug de hoogte in

De starters hebben duidelijk van de warme zomermaanden genoten om in september terug als paddenstoelen uit de grond te schieten. De voorbije twee maanden dachten we dat we in een neerwaartse spiraal terechtkwamen wat het aantal starters betreft maar met een spectaculaire stijging van 21,6% t.o.v. september 2017 lijkt het aantal startende ondernemingen terug op recordkoers te zitten.

Tabel: aantal starters in Limburg

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	YtY
januari	502	457	527	407	765	866	932	7,62%
februari	308	267	291	387	470	413	463	12,11%
maart	316	273	282	319	365	384	507	32,03%
april	453	461	506	631	694	664	706	6,33%
mei	279	323	284	331	391	436	478	9,63%
juni	255	230	221	276	283	419	456	8,83%
juli	435	436	473	604	580	705	667	-5,39%
augustus	235	200	252	341	369	434	424	-0,98%
september	222	211	211	364	413	504	613	21,63%
oktober	501	506	573	781	811	693		
november	247	275	284	341	411	374		
december	257	231	261	336	363	304		
Tussentijdstotaal september	3005	2858	3047	3660	4330	4825	5246	8,73%
Jaartotaal	4010	3870	4165	5118	5915	6196		

4/10

Bron: Voka – KvK Limburg

Export terug op koers

Zowel de trend voor de exportwaarden als de -certificaten verloopt licht positief, maar geen van beide trends is significant. We kunnen eerder spreken van een neiging tot stagnatie maar deze trend is vrijwel identiek aan de trend van vorig jaar.

Sinds vorige maand is de krimptendens in de year-to-year differentials uitgewerkt en ook deze maand blijven de marges stevig positief. De marge voor de exportwaarde (12,10%) verliest wel enig terrein t.o.v. vorige maand (19,82%) maar blijft opmerkelijk hoger dan twee maanden geleden (2,16%). De marge voor de exportcertificaten groeit verder aan tot 6,24% (t.o.v. 5,87%) vorige maand) en zit hiermee terug op niveau van drie maanden geleden.

De buitenlandse vraag is opnieuw in staat een positief effect te creëren op onze conjunctuurbarometer. De voorbije maanden was het uitkijken of een terugval zich zou realiseren maar dat is voorlopig terug van de baan.

5/10

Bouw bereikt hoogtepunt

Wat het aantal vergunningen residentiële nieuwbouw, de te realiseren oppervlakte residentiële nieuwbouw en het te realiseren volume niet residentiële nieuwbouw betreft verlopen de trends positief. In dezelfde periode vorig jaar verliepen deze trends ook positief maar minder uitgesproken. Het aantal vergunningen residentiële renovatiebouw vlakt trendmatig volledig uit. Ook dat is quasi identiek aan dezelfde periode vorig jaar. Enkel de trend voor het aantal vergunningen niet residentiële nieuwbouw verloopt neerwaarts. Vorig jaar was hier nog sprake van een uitvlakking.

Net als vorige maand blijven vier van de vijf year-to-year differentials in de bouw positief. Voor het aantal vergunningen residentiële renovatiebouw wordt opnieuw een negatieve marge vastgesteld (-1,61%). De marge zakt dus verder onder het nulpunt (-0,99% vorige maand). Na de positieve 3,13% van twee maanden geleden kunnen we hier stilaan van een krimptendens spreken.

Voor het aantal vergunningen residentiële nieuwbouw blijft de marge (25,13%) quasi stabiel op het niveau van de voorbije maanden. De marge voor de te realiseren oppervlakte residentiële nieuwbouw (31,21%) handhaaft zich licht boven het niveau van vorige maand (29,24%) maar blijft wel onder het niveau van drie en vier maanden geleden (35,33%).

De year-to-year differential voor de niet residentiële nieuwbouwvergunningen (11,1%) zet zijn dalende tendens van de laatste maanden verder door. Vorige maand en twee maanden geleden werden waarden van 14,16% resp. 18,97% genoteerd. De huidige marge is de kleinste die in de loop van de voorbije vijf maanden opgetekend werd. Wat de te realiseren volumes niet-residentiële nieuwbouw betreft neemt de marge verder toe van 138,13% vorige maand tot 143,88% nu. Deze aangroei is beduidend minder spectaculair dan de voorbije maanden.

De regionale conjunctuurontwikkeling blijft stevige steun ondervinden vanwege de bouwactiviteit maar de expansieve boost blijkt toch stilaan zijn maximum te bereiken. De residentiële renovatiebouw hinkt stilaan meer en meer achterop.

Automobiel bolt verder

Voor zowel bedrijfsvoertuigen als personenwagens blijft de structureel positieve trend behouden. Deze trends zijn voor beide segmenten significant en zelfs licht steiler dan twaalf maanden geleden.

Voor beide voertuigtypes krimpen de year-to-year differentials beduidend ten opzichte van vorige maand. De marge voor de personenwagens (6,16%) wordt t.o.v. vorige maand (14,06%) ruim gehalveerd. Het huidige niveau ligt dus lager dan het niveau waarop deze marge drie tot vijf maanden geleden stagneerde (8,5%). Bij de bedrijfsvoertuigen doet zich een gelijkaardige evolutie voor. De marge strandt nu op 2,67% terwijl vorige maand nog 4,3% genoteerd werd. Ook hier zakt de huidige waarde onder het niveau van twee maanden geleden (3,78%).

6/10

In de loop van de volgende zes maanden blijft het aantal inschrijvingen van nieuwe voertuigen maandelijks gemiddeld nog ruim 5% hoger dan in de vergelijkbare periode van vorig jaar. Het segment van de personenwagens is nog steeds de sterkhouders binnen de sector.

Toerisme leeft terug op

Voor de vijfde keer op rij blijven alle toeristische trends neerwaarts gericht. Enkel bij de bezettingsgraden is de trend significant. Verder vertonen alle trends zowat dezelfde intensiteit al in de periode september-maart twaalf maanden geleden.

De differential voor de aankomsten daalt licht van 4,15% vorige maand tot 3,91% nu. Twee maanden geleden werd nog 4,37% gerapporteerd. Voorlopig zijn deze dalingen nog te beperkt om reeds van een echte krimp-tendens te kunnen spreken. De marge voor de overnachtingen blijft met 7,56% *quasi status quo* op het niveau van vorige maand (7,4%). Drie en vier maanden geleden werden nog waarden van 4,9% en 1,2% gerapporteerd.

De marges voor de bezettingsgraden zitten opnieuw licht in de lift. De marge voor de hotels klimt uit de rode zone en bereikt deze maand een licht positieve 0,12% (t.o.v. -1,98% vorige maand). De marge voor de bezettingsgraad alle logies groeit stevig aan van 0,3% vorige maand tot 1,79% nu. De neergaande tendens die zich in de loop van de vorige maanden systematisch liet voelen lijkt voorlopig afgeremd. Het is echter nog te vroeg om van een opwaartse kentering te spreken.

Het toerisme blijkt aan slagkracht te winnen in vergelijking met het recente verleden. Zowel aankomsten, overnachtingen als bezettingsgraden blijken los te komen uit de stagnatietendens die de laatste maanden nogal dominant aanwezig was.

Arbeidsmarkt stagneert

De totale werkloosheid stagneert praktisch gesproken volledig. Dit verloop is het resultaat van een licht toenemend aantal mannelijke werklozen en een significant dalend aantal werkloze vrouwen. Alle trends vertonen quasi dezelfde intensiteit als twaalf maanden geleden.

Voor beide geslachten krimpen de marges duidelijk ten opzichte van vorige maand. Het aantal mannelijke werklozen blijft gemiddeld -7,82% lager dan twaalf maanden geleden (t.o.v. -8,5% vorige maand). De differential voor het aantal vrouwelijke werklozen strandt nu op -6,17% (t.o.v.

-9,45% vorige maand). De totale werkloosheid blijft per saldo -7.02% lager dan in de overeenkomstige periode twaalf maanden terug.

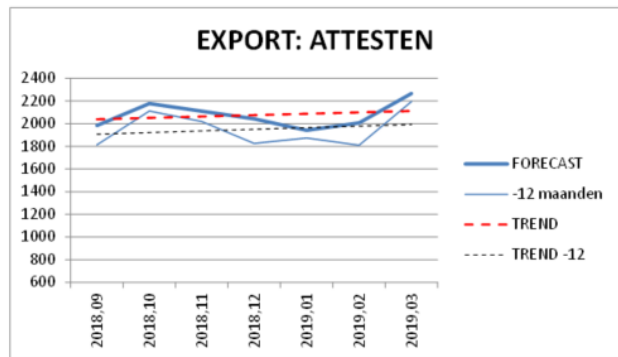
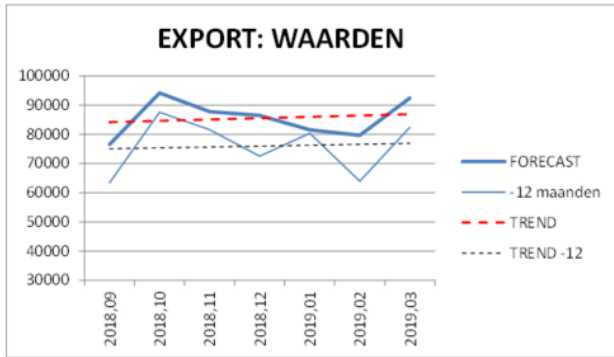
Johann Leten besluit: "We stellen vast dat we duidelijk een piek hebben bereikt in 2018 in onze conjunctuurbarometer. We hebben de limieten van de groei bereikt en op onze lauweren rusten is alvast niet de boodschap die we willen uitsturen. Voor het eerst in vijf jaar is het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid gedaald. Zal er een economische omslag plaatsvinden of worden meer tijdelijke contracten omgezet in vaste contracten? In elk geval een teken aan de wand. Bedrijven die willen groeien kampen met een knagend tekort aan het vinden van geschikt personeel. In onzekere Brexit-tijden en twee verkiezingsjaren op rij is een efficiënt en stabiel beleid nochtans een absolute must om in te spelen op de nijpende uitdagingen van vandaag."

Overzicht deelindicatoren

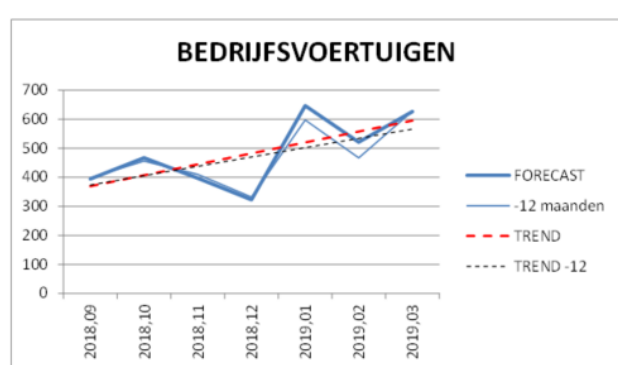
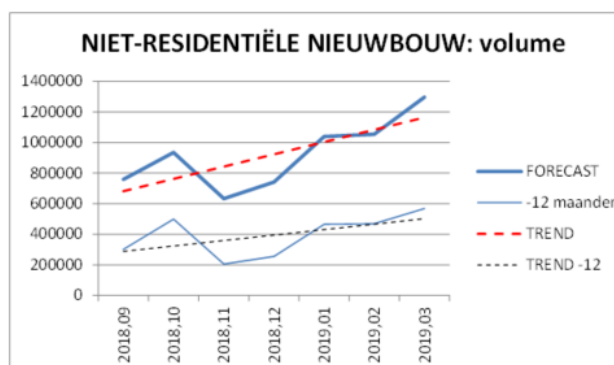
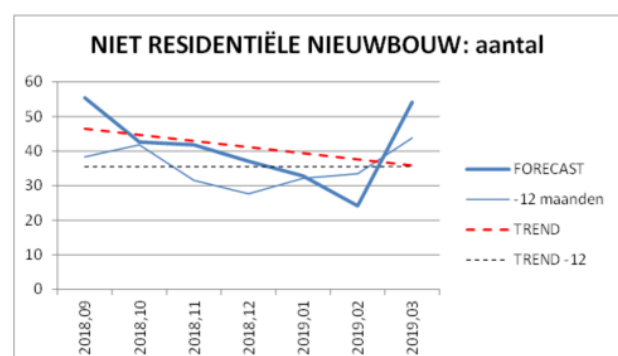
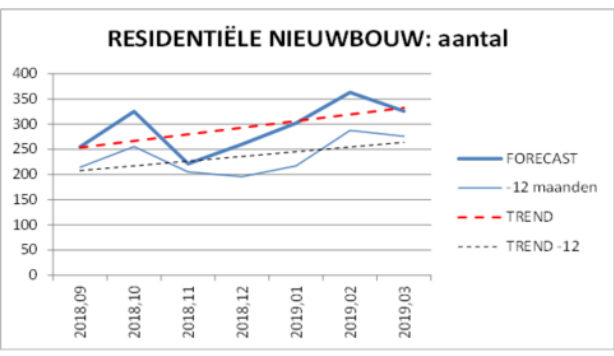
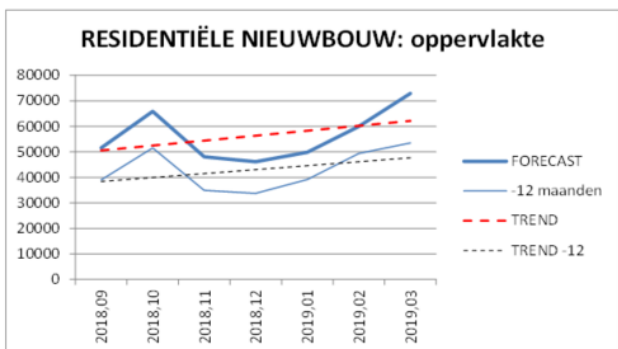
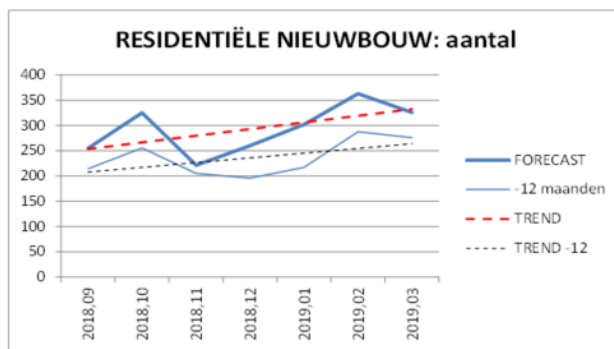
SECTOREN	TREND	YEAR-TO-YEAR DIFF.
1. Export		
Exportwaarden	↑	12,10%
Exportattesten	↑	6,24%
2. Bouwsector		
Residentiële nieuwbouw: aantal	↑	25,13%
Residentiële nieuwbouw: oppervlakte	↑	31,21%
Residentiële renovatie: aantal	↑	-1,61%
Niet-residentiële nieuwbouw: aantal	↓	11,10%
Niet-residentieel: volume	↑	143,88%
3. Automobielsector		
Bedrijfsvoertuigen	↑	2,67%
Personenwagens + dubbel gebruik	↑	6,16%
4. Toerisme		
Aankomsten	↓	3,91%
Overnachtingen	↓	7,56%
Bezettingsgraad hotels (excl 4 sterren)	↓	0,12%
Bezettingsgraad alle logies (excl 4 sterren)	↓	1,79%
5. Arbeidsmarkt		
Werkloosheid mannen	↑	-7,82%
Werkloosheid vrouwen	↓	-6,17%
Totaal	↓	-7,02%

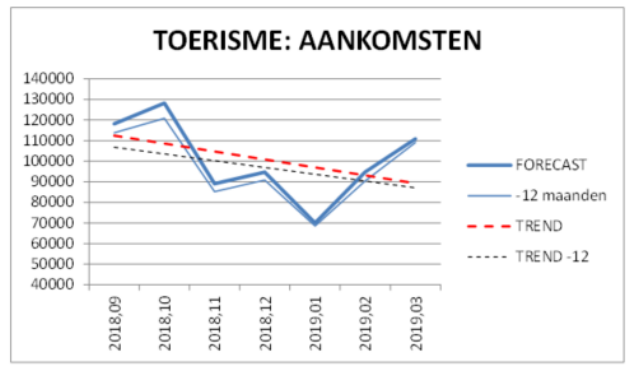
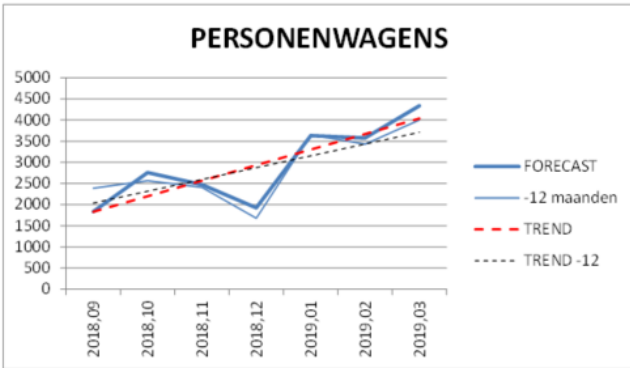

Kamer van Koophandel Limburg

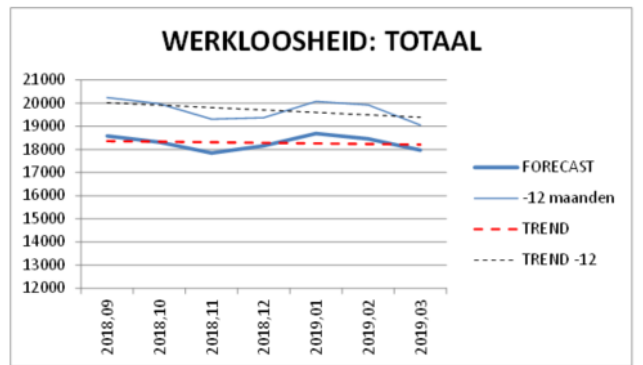
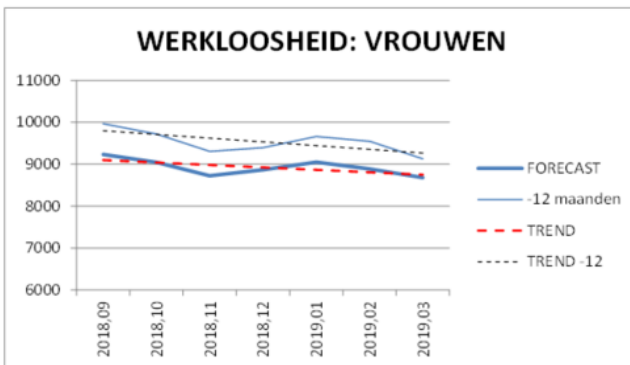
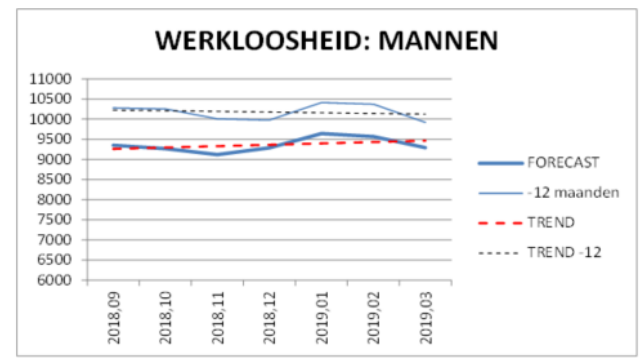
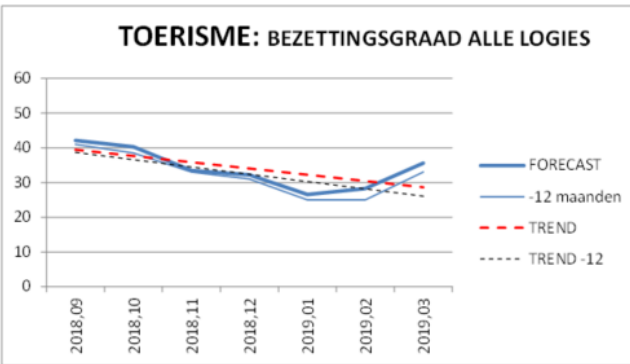
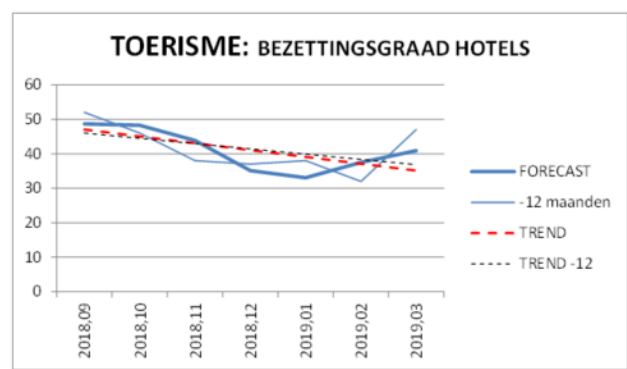
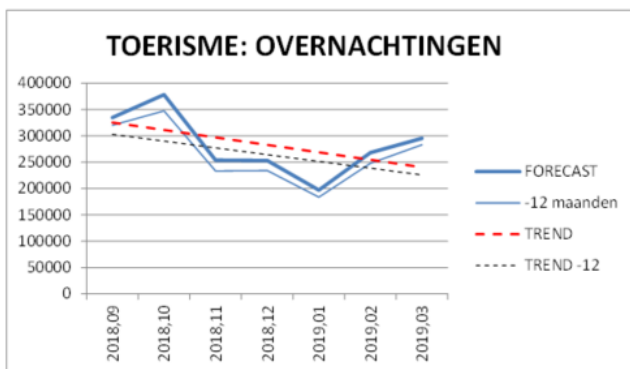

9/10

10/10

Einde persbericht.